

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33378
Nom	Dret de la comunicació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1308 - Grau Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1308 - Grau Periodisme	2 - Dret	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
APARISI DOMENECH, ANGEL	45 - Dret Administratiu i Processal

RESUM

Aquesta assignatura s'inclou en el segon curs dels estudis de Periodisme (també als estudis de Comunicació audiovisual) per a, des d'una reflexió teòrica-pràctica, formar els alumnes en el règim jurídic de la informació i la comunicació de masses, tant pel que fa als missatges com en la vessant referida als mitjans de comunicació i amb una especial atenció al règim jurídic constitucional vigent a Espanya per a qualsevol manifestació comunicativa, amb fonament en la llibertat d'expressió.

Es tracta, en conseqüència, d'una assignatura essencial dins el desenvolupament curricular d'aquesta titulació, en la mesura en què conforma una part absolutament bàsica del conjunt de matèries teòriques i pràctiques que l'estudiant haurà de conèixer quan finalitze els seus estudis. Una part, a més, que serà també de gran importància al llarg de l'exercici de les seues tasques professionals, ateses les nombrosíssimes situacions en les què un periodista ha de conèixer el marc regulatori de la seua activitat per tal d'evitar conflictes i gestionar-los de la millor manera possible.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

3.1. Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No hi ha restriccions oficials que impedisquen cursar l'assignatura. En tot cas, es recomana la superació de les assignatures de primer curs abans de fer la matrícula en aquesta matèria.

3.2. Altres tipus de requisits

La superació de l'assignatura requereix dun coneixement profund del sistema polític i jurídic espanyol, com a base imprescindible per poder entendre com shi incorpora el model de regulació de la comunicació i la informació.

COMPETÈNCIES

1308 - Grau Periodisme

- Coneixement de l'ètica i la deontologia professional del periodisme, així com de l'ordenament jurídic de la informació.
- Capacitat per a l'anàlisi sociocultural de les dimensions política, econòmica i tecnològica de la complexitat de les societats actuals, en tant que societats informatives, informàtiques i del coneixement. Així mateix, comprensió passiva de les llengües llatines pròximes i de l'anglès mitjançant l'ús d'alguns textos en aquests idiomes.
- Comprendre l'estructura i el funcionament de les institucions polítiques.
- Habilitat per organitzar el coneixement comunicatiu complex de manera coherent i de la seua interrelació amb altres ciències socials, humanes i tecnològiques.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Estat de Dret i la Constitució espanyola de 1978
- Els drets fonamentals i les llibertats d'expressió i informació
- Model i estructura de mitjans de comunicació
- Règim jurídic dels mitjans de comunicació a Espanya
- Drets del públic
- Drets dels periodistes

- Protecció dels drets d'autor en el món de la comunicació
- Regulació de la comunicació al País Valencià

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

0. CAPÍTOL INTRODUCTORI. CONCEPTE I FUNCIÓ DEL DRET. DRET I SOCIETAT. ESTAT DE DRET I CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DE 1978

− LESTAT DE DRET

− LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DE 1978. ANTECEDENTS

− FONAMENT AXIOLÒGIC DE L'ORDE JURÍDIC ESPANYOL: ELS DRETS FONAMENTALS I EL SISTEMA DE GARANTIES

LESTAT DE DRET

LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DE 1978. ANTECEDENTS

FONAMENT AXIOLÒGIC DE L'ORDE JURÍDIC ESPANYOL: ELS DRETS FONAMENTALS I EL SISTEMA DE GARANTIES

1. CAPÍTOL I. ANTECEDENTS HISTÒRICS DEL DRET DE LA COMUNICACIÓ A ESPANYA

1. LES LLIBERTATS INFORMATIVES EN LA HISTÒRIA CONSTITUCIONAL I LEGISLATIVA ESPANYOLA: LA SEUA CONFORMACIÓ A PARTIR D'UN MODEL DE COMUNICACIÓ I INFORMACIÓ BASAT EN LA PREMSA ESCRITA
2. DESENVOLUPAMENT I REGULACIÓ DE LA CINEMATOGRAFIA A ESPANYA
3. INICIS I DESENVOLUPAMENT NORMATIU DE LA RADIODIFUSIÓ A ESPANYA
4. ELS INICIS I EL MARC REGULATORI DE LA TELEVISIÓ A ESPANYA

2. CAPÍTOL II. EL DRET DE LA COMUNICACIÓ EN L'ÀMBIT INTERNACIONAL I EUROPEU

1. INSTRUMENTS NORMATIUS INTERNACIONALS
2. ORGANISMES INTERNACIONALS
3. NORMATIVES I POLÍTIQUES DE LA COMUNICACIÓ A EUROPA

3. CAPÍTOL III. EL MARC CONSTITUCIONAL DE LA COMUNICACIÓ

1. LA CONSTITUCIÓ COM A MARC GENERAL DE LA REGULACIÓ DE LA COMUNICACIÓ
2. COMUNICACIÓ, DRETS FONAMENTALS I LLIBERTATS PÚBLIQUES
3. ELS DRETS I LES LLIBERTATS D'EXPRESSIÓ, INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ
4. ELS DRETS DE LA PERSONALITAT COM A LÍMITS EN LA COMUNICACIÓ
5. LA RESPONSABILITAT CIVIL I PENAL
6. ELS DRETS COL·LECTIUS EN LA COMUNICACIÓ DE MASSES
7. GARANTIES I SUSPENSIO DELS DRETS I LLIBERTATS COMUNICATIVES

4. CAPÍTOL IV. EL MODEL ESPANYOL DE MITJANS DE COMUNICACIÓ

1. LA LLIURE CREACIÓ D'EMPRESSES
2. ACCÉS A ACTIVITATS DE RÀDIO I TELEVISIÓ. ELS SERVEIS D'INTERÉS GENERAL
3. SISTEMES DE DIFUSIÓ I TRANSPORT DE SENYALS: REGULACIÓ I LIBERALITZACIÓ
4. ELS PRESTADORS DELS SERVEIS DE COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL
5. EL CONTROL ADMINISTRATIU MITJANTÇANT AUTORITATS INDEPENDENTS
6. LA COMPETÈNCIA EN EL SECTOR DE LA COMUNICACIÓ ESPANYOL. FINANÇAMENT, TRANSPARÈNCIA I PLURALISME

5. CAPÍTOL V. ORGANITZACIÓ I RÈGIM JURÍDIC DELS MITJANS PÚBLICS

1. RÈGIM JURÍDIC GENERAL I ESTRUCTURA DELS MITJANS PÚBLICS
2. LA RÀDIO I LA TELEVISIÓ PÚBLICA DÀMBIT ESTATAL
3. LA RÀDIO I LA TELEVISIÓ PÚBLICA DÀMBIT AUTONÒMIC
4. LA RÀDIO I LA TELEVISIÓ PÚBLICA DÀMBIT LOCAL

6. CAPÍTOL VI. ORGANITZACIÓ I RÈGIM JURÍDIC DE LES TELEVISIONS PRIVADES

1. RÈGIM JURÍDIC GENERAL I ESTRUCTURA DE LA TELEVISIÓ PRIVADA
2. LA TELEVISIÓ PRIVADA DÀMBIT ESTATAL
3. LA TELEVISIÓ PRIVADA DÀMBIT AUTONÒMIC
4. LA TELEVISIÓ PRIVADA DÀMBIT LOCAL
5. ELS PRESTADORS DE TELEVISIÓ MITJANTÇANT SERVEIS DE COMUNICACIÓ TOTALMENT LIBERALITZATS: CABLE, SATÈL·LIT I INTERNET

7. CAPÍTOL VII. ORGANITZACIÓ I RÈGIM JURÍDIC DE LA RADIODIFUSIÓ PRIVADA

1. RÈGIM JURÍDIC GENERAL I ESTRUCTURA DE LA RADIODIFUSIÓ
2. LA RADIODIFUSIÓ SONORA EN LA BANDA DONES MÈTRIQES (OM)
3. LA RADIODIFUSIÓ SONORA EN LA BANDA DONES MÈTRIQES AMB MODULACIÓ DE FREQÜÈNCIA (FM)
4. LA RADIODIFUSIÓ DIGITAL
5. ELS PRESTADORS DE RADIODIFUSIÓ MITJANTÇANT SERVEIS DE COMUNICACIÓ TOTALMENT LIBERALITZATS: CABLE, SATÈL·LIT I INTERNET

8. CAPÍTOL VIII. ORGANITZACIÓ I RÈGIM JURÍDIC DE LA CINEMATOGRAFIA

1. RÉGIMEN JURÍDICO GENERAL
2. FOMENTO DE LA PRODUCCIÓN CINEMATOGRAFICA Y AUDIOVISUAL
3. NORMAS REGULATORIAS EN MATERIA DE DISTRIBUCIÓN Y EXHIBICIÓN

9. CAPÍTOL IX. ORGANITZACIÓ I RÈGIM JURÍDIC DE LA PREMSA ESCRITA

1. RÈGIM JURÍDIC GENERAL
2. LA LLEI DE PREMSA I IMPRENTA
3. REGULACIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ, CRÈDITS I AJUDES

10. CAPÍTOL X. DRETS DEL PÚBLIC DAVANT ELS CONTINGUTS DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ I GARANTIES DELS COMUNICADORS

1. MARC JURÍDIC EN MATÈRIA DE CONTINGUTS
2. ELS ÀMBITS PRINCIPALS DE LA REGULACIÓ DE LA LLEI GENERAL DE LAUDIOVISUAL
3. LA AUTORREGULACIÓ SOBRE CONTINGUTS
4. RECLAMACIONS I ACCIONS PER DEFENSAR ELS DRETS DEL PÚBLIC
5. DRET DE RECTIFICACIÓ
6. LA CLAÛSULA DE CONCIÈNCIA I EL SECRET PROFESSIONAL DELS PERIODISTES
7. CODIS DEONTOLÒGICS, ESTATUTS PROFESSIONALS I LLIBRES DESTIL

11. CAPÍTOL XI. PRINCIPIS I NORMES SOBRE PROGRAMACIÓ

1. RÈGIM JURÍDIC GENERAL I PRINCIPIS DE LA PROGRAMACIÓ
2. LA INFORMACIÓ ALS USUARIS
3. REGULACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ RELATIVA AL PÚBLIC INFANTIL I JUVENIL, AIXÍ COM A LA PROTECCIÓ DE LA DIGNITAT HUMANA
4. REGULACIÓ SOBRE LEMISSIÓ DOBRES CINEMATOGràFIQUES I PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL EUROPEA
5. INTERÉS GENERAL I REGULACIÓ DE RETRANSMISSIONS DE COMPETICIONS I ESDEVENIMENTS ESPORTIUS
6. ELS PROCESSOS ELECTORALS EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

12. CAPÍTOL XII. PRINCIPIS I NORMES SOBRE PUBLICITAT

1. RÈGIM JURÍDIC GENERAL I PRINCIPIS DE MISSIÓ DE PUBLICITAT
2. LA REGULACIÓ DE LA PRESENTACIÓ I INSERCIIONS PUBLICITÀRIES
3. LA REGULACIÓ SOBRE CONTINGUTS
4. PUBLICITAT, TELEVENTA I PATROCINI ORIENTATS A MENORS DEDAT
5. PUBLICITAT, TELEVENTA I PATROCINI DE DETERMINATS PRODUCTES

13. CAPÍTOL XIII. ELS DRETS DAUTOR EN L'ÀMBIT COMUNICATIU

1. LA PROTECCIÓ JURÍDICA DE LA PRODUCCIÓ PERIODÍSTICA I AUDIOVISUAL
2. REPARTIMENT COMPETENCIAL I EVOLUCIÓ NORMATIVA
3. ÀMBIT DE LA PROPIETAT INTEL·LECTUAL: DRETS DELS AUTORS I LÍMITES LEGALS
4. LA GESTIÓ DELS DRETS RELATIUS A LA PROPIETAT INTEL·LECTUAL MITJANTÇANT ENTITATS DE GESTIÓ COL·LECTIVES

5. PROTECCIÓ DE LA PROPIETAT INTEL·LECTUAL: REGISTRE I TUTELA CIVIL,
ADMINISTRATIVA I PENAL DELS DRETS DAUTOR**14. CAPÍTOL XIV. INTERNET I EL DRET DE LA COMUNICACIÓ**

1. LA COMUNICACIÓ EN INTERNET I LA SEUA REGULACIÓ JURÍDICA
2. LLIBERTAT D'INFORMACIÓ I CREACIÓ D'EMPRESES COMUNICATIVES EN INTERNET
3. ELS CONTINGUTS EN INTERNET

15. CAPÍTOL XV. RÈGIM JURÍDIC DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ AL PAÍS VALENCIÀ

1. MARC CONSTITUCIONAL I COMPETÈNCIES AUTONÒMIQUES SOBRE MITJANS DE COMUNICACIÓ
2. EL DESENVOLUPAMENT COMPETENCIAL I LES CONCESSIONS DE RÀDIO I TELEVISIÓ
3. LA REGULACIÓ DEL CONSELL ASSESSOR DE RTVE A LA COMUNITAT VALENCIANA
4. CREACIÓ I RÈGIM JURÍDIC DE LA RADIOTELEVISIÓ VALENCIANA (RTVV)
5. REGULACIÓ DEL SECTOR AUDIOVISUAL VALENCIÀ
6. LA REFORMA DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA DE 2006 I EL CONSELL DE L'AUDIOVISUAL

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Donada l'existència d'excel·lents manuals i llibres de consulta, el temari no es desenvoluparà a classe sinó que les hores de docència presencial seran utilitzades per a posar exemples de qüestions conflictives, reflexionar sobre els aspectes més d'actualitat o interessants de la material, aprofundir en tot allò més complicat i, en general, en cultivar una anàlisi pregonera, crítica i realitzada a partir dels interessos expressats pels estudiants.

Els continguts del temari ordenaran, però, les sessions i es tractarà d'adequar temporalment l'anàlisi de diferents fets a la seqüenciació del programa. Així mateix, el professor tractarà de dirigir i orientar les activitats i treballs dels estudiants per tal de poder-ne extraure una exposició, tot i que no reglada sinó més bé induïda, del contingut de l'assignatura.

Preparació de les classes. Donada la metodologia del curs, per al més adequat desenvolupament del temari

al llarg del curs, segons es presenten els continguts i la seua orientació en aquesta Guia, és imprescindible que els estudiants, amb ajuda de les referències bibliogràfiques que s'hi contenen a la part final, preparen cada sessió amb lectures prèvies dels continguts que està previst tractar.

Sense aquesta preparació l'aprofitament de les classes teòriques i pràctiques serà francament insuficient, de manera que és responsabilitat de l'estudiant portar l'assignatura al dia amb la seua feina individual i l'estudi dels continguts encomanat pel professor.

Per a facilitar la preparació de les classes pels estudiants el professor indicarà, setmanalment, els continguts que té previst tractar en les següents classes.

Activitats, treballs i pràctiques. El professor prepararà setmanalment una sèrie d'activitats teòrico-pràctiques que els estudiants hauran de portar a terme individualment o en grup, segons siga el cas. Sempre hi haurà una posada en comú a classe, a efectes d'avaluació. Aquestes activitats tindran en compte el temari i el seu desenvolupament, però també l'actualitat i els interessos expressats pels propis estudiants.

A més, es requerix dels estudiants la presentació per escrit al professor de tres treballs al llarg de l'any.

- Anàlisi d'una notícia jurídica. Els estudiants hauran de fer una anàlisi crítica d'una notícia juridical apareguda als mitjans de comunicació i triada per ells mateixos arran el seu interès. L'anàlisi ha d'identificar les claus jurídiques de la qüestió, així com les seues repercussions i, en el seu cas, possibles errades en el tractament o l'orientació donada a la notícia.

- Anàlisi d'una sentència. Els estudiants hauran d'identificar una sentència judicial, de qualsevol òrgan jurisdiccional, ja siga espanyol o europeu, que tracte alguna qüestió relativa a continguts del programa. Hauran de fer una cerca per tal d'accedir al contingut íntegre del text de la sentència i afegir-la com annex al seu treball. I hauran de comentar la decisió judicial, analitzant les claus jurídiques de l'assumpte, el raonament jurídic seguit pel tribunal, així com fer una crítica raonada al mateix, assenyalant, segons el cas, les raons per les quals els arguments i conclusions assolides són correctes o incorrectes.

- Treball col·lectiu sobre una qüestió d'actualitat connectada amb la matèria. Els estudiants hauran de formar un equip de treball d'entre 3 i 5 persones per a triar un assumpte d'interès, algun conflicte social relatiu a mitjans de comunicació i hauran de fer una anàlisi jurídica completa del cas, analitzant totes les implicacions del cas. El treball serà presentat per escrit i també mitjançant una exposició a classe. Els temes des treballs hauran de ser prèviament aprovats pel professor per tal de garantir que són adequats i servixen a explicar continguts del curs. La seua elaboració serà, també, supervisada pel professor.

Temes d'actualitat de Dret de la Comunicació. Al llarg del curs, es prestarà una especial atenció a l'actualitat jurídica, social, econòmica, mediàtica i política que tinga relació amb el Dret de la Comunicació. A més de les referències que puguin ser aportades pel professor, els estudiants hauran d'estar pendents, recopilar i portar a classe les notícies d'actualitat que, al seu parer, siguen d'interès i explicar-ne les raons.

Bibliografia addicional. A més de la necessària preparació de l'assignatura amb un (o més) dels llibres i manuals indicats com a bibliografia bàsica, és altament recomanable procedir a la lectura de llibres monogràfics especialitzats sobre qüestions relatives a aspectes importants del Dret espanyol de la

comunicació. Hi ha una breu llista amb diversos suggeriments al final d'aquesta guia. A més, qualsevol lectura proposada per un estudiant sera benvinguda.

Els estudiants que ho dessitgen poden enviar notes d'anàlisi de la lectura realitzada al professor, per a la seua discussió.

Pràctiques. Donat el caràcter integrat de la docència, les pràctiques, a partir de casos reals i jurisprudència o de supòsits de fet ficcionats, seran proporcionats als estudiants al llarg del curs per a la seua resolució i comentaria en classe.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge es realitzarà amb proves teòriques i, si és el cas, l'avaluació dels treballs pràctics. Les proves teòriques podran ser orals i es preveu la realització al mateix dia de la prova final de treballs, individuals o en grup, per completar l'avaluació. La nota de la prova teòrica, però, suposarà sempre, com a mínim, un 70% de la nota final global.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BOIX PALOP, Andrés y LÓPEZ GARCÍA, Guillermo (eds.), La autoría en la era digital. Industria cultural y medios de comunicación, Tirant lo Blanch, Valencia, 2006.
- CATALÀ i BAS, Alexandre H., La libertad de expresión e información. La jurisprudencia del TEDH y su recepción por el Tribunal Constitucional, Ediciones Revista General de Derecho, Valencia, 2001.
- DE CARRERAS, Lluís. Derecho español de la información. UOC, Barcelona, 2008.
- GUICHOT, E. (ed.), Derecho de la comunicación, ed. Iustel, Madrid, 2011.
- LINDE, Enrique y VIDAL, José Ma. Derecho Audiovisual. Ed. Colex, Madrid, 2010.
- LÓPEZ GARCÍA, Guillermo (ed.), El ecosistema comunicativo valenciano. Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2010.